



Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Інженерно-будівельний інститут
Кафедра філософії, політології, психології та права

СИЛАБУС Освітнього компонента – ОК 1

Історія України та української культури

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	14	Електрична інженерія
Спеціальність	144	Теплоенергетика
Освітня програма	«Енергетичний менеджмент та інжиніринг енергосистем»	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	Реферат	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладач:

Шишко Олександр Григорович,

д. і. н., доцент, кафедра філософії, політології, психології та права super.adlerhorst@ogasa.org.ua

В процесі навчання даної дисципліни студенти **ВИВЧАЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ПРОЦЕС ТА УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ ЯК ЦІЛІСТЬ В ЇЇ ІСТОРИЧНІЙ ДИНАМІЦІ ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ, В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ І ЦИВІЛІЗАЦІЇ.**

Передумовами для вивчення цієї дисципліни є необхідні базові знання з історії України, які були отримані при вивченні її у школі.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Знати і розуміти інженерні науки, що лежать в основі спеціальності «Теплоенергетика» відповідної спеціалізації, на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми, в тому числі певна обізнаність в останніх досягненнях науки і техніки у сфері теплоенергетики.

ПРН3. Розуміння міждисциплінарного контексту спеціальності «Теплоенергетика».

ПРН4. Аналізувати і використовувати сучасні інженерні технології, процеси, системи і обладнання у сфері теплоенергетики.

ПРН6. Виявляти, формулювати і вирішувати інженерні завдання у теплоенергетиці; розуміти важливість нетехнічних (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) обмежень.

ПРН9. Вміти знаходити необхідну інформацію в технічній літературі, наукових базах даних та інших джерелах інформації, критично оцінювати і аналізувати її.

ПРН10. Знати і розуміти технічні стандарти і правила техніки безпеки у сфері теплоенергетики.

ПРН16. Розуміти нетехнічні (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) наслідки інженерної практики.

ПРН17. Аргументувати і доносити судження, які відбивають інженерні рішення в сфері теплоенергетики та відповідні соціальні, екологічні та етичні проблеми до фахівців і нефахівців.

ПРН18. Вміти керувати професійною діяльністю, участі у роботі над проектами, відповідальності за прийняття рішень у сфері теплоенергетики.

Вільно спілкуватися з інженерним співтовариством усно і письмово державною та іноземною мовами.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- основні поняття з тем історії України та культури;
- принципи та методи аналізу історії та культури;
- методологічні основи курсу «Історії України та української культури»: антропологічний, соціологічний, філософський, формаційний підхід до вивчення історії та культури;
- тлумачення історії в різні історичні періоди, внесок зарубіжних і українських учених в її наукове обґрунтування;
- періодизацію історичних епох та подій за сферами діяльності людини в різні періоди: від найдавніших часів до сучасності;
- культурні цінності, їх значення в історії та сучасності;
- орієнтуватися в історичних подіях та датах;
- різновиди матеріальної та духовної культури;
- стилі матеріальної культури в різні історичні періоди;

володіти:

- історичними джерелами та науковою літературою з історії України та української культури;
- базовим категоріально-понятійним апаратом історичної науки та культури;

- методами і навичками культури мислення, вміння аргументовано, переконливо викладати власні погляди.

розуміти:

- історичний процес у його різноманітності і суперечливості, взаємозв'язку та взаємозалежності;
- соціально-економічний, політичний та культурний розвиток українських земель від найдавніших часів до сучасності, проблеми періодизації історії;
- системний зв'язок всіх складових культури – мистецтва, літератури, релігії, етнографії, матеріальної культури, наукового знання, усіх духовних цінностей культури України;

вміти:

- пояснювати значення історичних процесів в процесі гармонійного розвитку особистості та суспільства;
- робити висновки про категорії та основні поняття історії;
- пояснювати принципи та методи аналізу історії;
- усвідомлювати суть поняття «історія», особливості розвитку на різних історичних етапах, проаналізувати сучасне трактування цього терміну інтерпретувати особливості національної культури українського народу, його духовні цінності та пріоритети;
- аналізувати культурний розвиток України в різні історичні епохи;
- аналізувати тенденції розвитку національної культури в контексті світового культурного процесу;
- робити висновки про відродження та перспективи розвитку української культури в умовах державної незалежності;
- визначати основні форми і напрями розвитку національної культури, види, стилі і жанри мистецтв.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1.1	Вступ. Предмет і завдання курсу. Поняття і сутність культури.	2	1		4
1.2	Стародавня історія України.	2	0		4
1.3	Русь-Україна у IX-XII століттях. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава).	2	1		4
1.4	Культура Русі-України.	2	0		4
1.5	Українські землі у складі іноземних держав. Кримське ханство. Феномен українського козацтва.	2	1		6
1.6	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII століття.	2	1		6
1.7	Гетьманщина та її скасування (друга половина XVII – XVIII ст.). Українське бароко.	2	1		6
1.8	Українське національне відродження XIX ст. Українська	2	0		6

	культура XIX ст. - початку XX ст.				
1.9	Українська національно-демократична революція 1917-1921 рр.: Українська Центральна Рада.	2	1		6
1.10	Українська національно-демократична революція 1917-1921 рр.: боротьба за державну незалежність України.	2	0		6
1.11	Україна у 20-30-ті рр. XX ст. Українська радянська культура.	4	1		6
1.12	Україна в роки Другої світової війни (1939-1945). Українська культура воєнної доби.	4	1		6
1.13	Україна й українська радянська культура (1945-1990 рр.).	2	0		6
1.14	Україна в умовах будівництва суверенної держави (90-і рр. XX ст. – початок XXI ст.). Культура незалежної України. Революція Гідності. Сучасна російсько-українська війна.	4	2		6
	Всього	34	10		76

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання задля отримання «заліку» за освітнім компонентом «Історія України та української культури» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнутий наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Контроль знань:			
<i>Поточний:</i> зокрема:			
- реферат	1	10	15
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на практичних заняттях	кожне заняття	26	45
- виступ (доповідь) студентів при обговоренні питань на практичних заняттях	1		
- тестування	1		
- контрольна робота	-		
- участь у конференціях	1		
- підготовка та видання наукових публікацій (тези, статті)	-		
<i>Підсумковий</i> - залік	1	24	40
Всього		60	100

З дисципліни передбачено виконання одного реферату.

Реферат.

Робота складається з короткого викладу змісту одного або кількох документів, наприклад, наукових статей з певної теми. Реферат є одним із перших видів науково-навчальних робіт, які виконують студенти в групі. Написання рефератів з проблем історії України є однією з форм підготовки до наукової роботи,

самостійною роботою. В процесі підготовки реферату можна виділити декілька етапів: вибір теми та інформаційний пошук (пошук джерел і літератури), вивчення зібраних матеріалів, написання реферату і захист його на занятті. Розроблено 60 тем рефератів (на вибір студента). За темами реферати є проблемними та персоніфікованими, і це дає можливість значно оживити історію України. Особливі вимоги до реферату: змістовність, логічна послідовність викладу матеріалу, лаконічність, органічний зв'язок викладу окремих питань.

Тестування.

Приклади тестових питань:

1. Встановіть відповідність:

- | | |
|--------------------------|-------------|
| А) давній кам'яний вік | 1) неоліт |
| Б) середній кам'яний вік | 2) енеоліт |
| В) новий кам'яний вік | 3) палеоліт |
| Г) мідно-кам'яний вік | 4) мезоліт |

2. Коли (перша колонка варіантів відповіді), яким органом влади в Україні (друга колонка варіантів відповіді) було ухвалено «Акт проголошення незалежності України»?

- | | |
|----------------------|------------------------------|
| А) 1 грудня 1991 р. | 1) Верховна Рада УРСР |
| Б) 16 липня 1990 р. | 2) Верховна Рада України |
| В) 24 серпня 1991 р. | 3) Кабінет Міністрів України |

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Бойко О. Д. Історія України: підручник. 5-те вид., допов. Київ : Академвидав, 2014. 720 с.
2. Багацький В. В., Кормич Л. І. Історія України: підручник / В. В. Багацький, Л. І. Кормич. Вид. третє, доп. і переробл. Київ : Алерта, 2010.
3. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д. і. н., проф. М. І. Бушина, д. і. н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2016.
4. Історія української культури: курс лекцій / О. В. Ліхолат, П. А. Дігтяр, С. Ю. Боева та ін.; під заг. ред. д-ра іст. наук С. О. Костилюєвої. Київ: НТУУ «КПІ», 2010.
5. Історія української культури: навч. посіб. / О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, І. В. Грищенко; за ред. О. Ю. Павлової. Київ : Центр учбової літератури, 2012.

Допоміжні джерела інформації

1. Боган С. М. Повстанці Одещини і Придністров'я. Антикомуністичний повстансько-партизанський рух на Південному Заході України у 1920-1923 рр. Київ : Видавництво «Гамазин», 2013.

2. Голодомор 1932-1933 років в Україні: документи і матеріали / Упоряд. Р. Я. Пиріг; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007.
3. Макаров А. М. Світло українського бароко. Київ : Мистецтво, 1994. 288 с.
4. Скоропадський П. Спогади: кінець 1917 – грудень 1918 / пер. з рос. Е. Соловей ; упоряд. І. Гирич. Київ : Наш формат, 2017. 456 с.
5. Смолій В. А., Степанков В. С. Богдан Хмельницький. Київ : Наукова думка, 1995. 260 с.
6. Українська Центральна Рада: документи і матеріали. У 2 т. Київ, 1996-1997.
7. Універсали Богдана Хмельницького. 1648-1657. Київ : «Альтернативи», 1998. 415 с.
8. Шишко О. Г. Політичний терор більшовицької влади в Одеській губернії (січень 1918 р. – березень 1922 р.) [Текст] : монографія. Одеса: Освіта України, 2019. 340 с.
9. <http://www.kplavra.kiev.ua/> – Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник.
10. <http://litopys.org.ua/> <http://litopys.kiev.ua/> – Літописи, історія, культура.